

ข้าวพันธุ์แม่ผึ้ง

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (วิทยาเขตชุมพร)
ที่อยู่ เลขที่ 1 ซ.ฉลองกรุง 1 เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
โทรศัพท์ 0 2329 8212-13

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์แม่ผึ้งเป็นข้าวไรที่ได้จากการสำรวจและรวบรวมพันธุ์ข้าวไรในจังหวัดชุมพร ปี พ.ศ. 2543 พบที่ตำบลหินแก้ว อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ว่าเป็นพันธุ์ข้าวเหนียวไร่พื้นเมืองที่ใช้ปลูกในท้องที่ของจังหวัดชุมพร ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้รวบรวมพันธุ์มาปลูกศึกษาพันธุ์ จากการศึกษาพบลักษณะพันธุ์ปน พันธุ์ไม่บริสุทธิ์ และมีคุณภาพไม่ดี และในปี พ.ศ. 2548-2550 ได้นำเมล็ดพันธุ์แม่ผึ้งมาปลูกคัดเลือกพันธุ์โดยวิธีคัดรวมหรือการคัดเลือกเป็นหมู่เพื่อจะได้พันธุ์ที่มีหลายยีนไนโทพ ทำให้ทนทานต่อสภาพแวดล้อมและมีอัตราปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้สูง โดยคัดเลือกต้นที่ไม่แข็งแรง มีการเจริญเติบโตไม่ดี และมีลักษณะแตกต่างจากประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุด (off-type) ออกไปจากแปลงปลูก จากต้นที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมดจะเลือกต้นที่ดีที่สุดจำนวน 30% ของประชากร ทำการศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ ปี พ.ศ. 2551 ตรวจสอบผลผลิตและลักษณะอื่น ๆ โดยใช้แผนการทดลองในสถาบันฯ วิทยาเขตชุมพร ตำบลหินแก้ว อำเภอท่าแซะ และอำเภออื่น ๆ จังหวัดชุมพร ทำการขยายเมล็ดพันธุ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2552

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท ข้าวไรไวต่อช่วงแสงปานกลาง ชื่อวิทยาศาสตร์ *Oryza sativa* L.

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและลักษณะทางการเกษตร

อายุถึงวันออกดอก 50%	: 102 วันหลังงอก
อายุเก็บเกี่ยว	: 130 วันหลังงอก
ลำต้น : ทรงกอ (ระยะออกดอก50%)	: ตั้งตรง
ความสูง (ถึงปลายรวง)	: 148 ซม.
สีปล้อง (ระยะออกดอก50%)	: สีเหลือง
ความแข็ง (หลังออกดอก 20 วัน)	: ไม่ลุ่ม
ใบ : สีใบ (ระยะแตกกอเต็มที)	: สีเขียว
สีของกาบใบ (ระยะแตกกอเต็มที)	: สีเขียว
มุมปลายใบ (ระยะแตกกอเต็มที)	: แนวนอน
การมีขนของแผ่นใบ (ระยะแตกกอเต็มที)	: มีขน

ความยาว (ระยะออกดอกแล้ว 20 วัน) : 65 ซม.

ความกว้าง (ระยะออกดอกแล้ว 20 วัน) : 2 ซม.

การแก่ของใบ (ระยะเก็บเกี่ยว) : ใบแก่ซ้ำ

ลิ้นใบ : (ระยะแตกกอ)

สี : สีเหลือง

รูปร่าง : มี 2 ยอด

ความยาว : 1.2 ซม.

หูใบ : สีเหลือง

ข้อต่อใบ : สีเหลือง

ใบธง : มุมใบธง : เป็นแฉนวนอน

ความยาว : 41.33 ซม.

ความกว้าง : 2.4 ซม.

รวง : ความยาว (ระยะเก็บเกี่ยว) : 32.66 ซม.

ลักษณะของรวง (ระยะออกดอก 20 วัน) : รวงแน่นปานกลาง

การแตกกระแฉ่ (ระยะออกดอก 20 วัน) : ระแฉ่ห่าง

การยึดของคอรวง (ระยะออกดอก 20 วัน) : คอรวงสั้น

จำนวนเมล็ดดีต่อรวง : 150-160 เมล็ด

การติดเมล็ด (ระยะเก็บเกี่ยว) : ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

การร่วงของเมล็ด (ระยะเก็บเกี่ยว) : ปานกลาง

การนวด (ระยะเก็บเกี่ยว) : ปานกลาง

จำนวนรวงต่อกอ : 9-11 รวง

ดอก : (ระยะออกดอก50%)

สียอดเกสรตัวเมีย : สีขาว

สีของปลายยอดดอก : สีเหลือง

เมล็ด : (ระยะหลังเก็บเกี่ยว)

หางข้าว : ไม่มีหาง

สีของยอดเมล็ด : สีน้ำตาลเข้ม

ขนบนเปลือกเมล็ด : มีขน

ความยาวของกลีบรองดอก : 0.2 ซม.

สีของกลีบรองดอก : สีเขียวอ่อน

ระยะพักตัว : 7 สัปดาห์

คุณภาพเมล็ด

คุณภาพทางกายภาพ

สีของเปลือกเมล็ด : สีน้ำตาลอ่อน

สีของข้าวกล้อง : สีดำ

ชนิดของข้าว : ข้าวเหนียว

การเป็นท้องไข : น้อย

ขนาดของข้าวเปลือก : ยาว 1.0 ซม.

กว้าง 0.3 ซม.

หนา 0.2 ซม.

ขนาดของข้าวกล้อง : ยาว 0.70 ซม.

กว้าง 0.15 ซม.

หนา 1.0 ซม.

รูปร่าง (ข้าวกล้อง) : ยาวเรียว

น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด : 35.70 กรัม

ลักษณะประจำพันธุ์ดีเด่น

ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี ทนแล้ง เหมาะสำหรับปลูกเป็นข้าวไร่ในภาคใต้ และปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และไม้ผล การชูรวงดี ต้านทานโรคไหม้ คุณภาพการสีดี เมล็ดยาวเรียว เหมาะสำหรับทำเป็นข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือ

พื้นที่แนะนำ

แนะนำให้ปลูกเป็นข้าวไร่ โดยปลูกบนที่ดอน หรือที่ราบสูง ไม่มีน้ำขัง



ภาพแสดงลักษณะข้าวพันธุ์แม่ผึ้ง